

23. Behorend bij RaadsbesluitProgrammarekening
2025 Teylingen

Marjoleine van Egeraat

Griffier van Teylingen

ValidSigned door Marjoleine van Egeraat
op 02-07-2026

Accountantsverslag 2025

Gemeente Teylingen

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad van de gemeente Teylingen

Onderwerp: Accountantsverslag 2025
Kenmerk: Concept
Datum: 2 juni 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2025 van gemeente Teylingen, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 19 augustus 2025, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan.

Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder Financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij hebben u op [datum] gemachtigd om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2025. Indien de jaarrekening niet door de gemeenteraad wordt goedgekeurd en vastgesteld en leidt tot een aangepaste jaarrekening, dient ook bij deze aangepaste jaarrekening door ons toestemming te worden verleend tot het opnemen van onze controleverklaring.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Baker Tilly (Netherlands) B.V.

Ondertekening alleen in definitieve versie

Robert Buitenhuis RA

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Belangrijke bevindingen
4. Financiële positie
5. Overige onderwerpen
6. Bijlagen

1. Bestuurlijke samenvatting

A sunset scene over a body of water. The sun is a bright red orb on the horizon, casting a golden glow across the sky and water. The sky is filled with soft, orange and yellow clouds. The water is dark blue with gentle ripples. On the right side of the image, there are three large, overlapping, semi-transparent circles in shades of blue and grey, creating a modern, abstract design element.

Bestuurlijke samenvatting

Wij **hebben/zijn voornemens** bij de jaarrekening 2025 een **goedkeurende** verklaring **verstrekt/te verstrekken**.

Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2025. Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften.

Uit onze controle met betrekking tot ons getrouwheidsoordeel blijkt een beperkt aantal ongecorrigeerde controleverschillen:

- **Fouten:** er is geen sprake van fouten.
- **Onzekerheden:** er zijn met betrekking tot het sociaal domein onzekerheden in de prestatielevering geïdentificeerd met een impact van €xx

Het totaal van fouten en onzekerheden bedraagt €xx, dit blijft binnen de goedkeuringstolerantie.

Het college heeft een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening en heeft daarin opgenomen dat de baten en lasten en balansmutaties 2025 rechtmatig tot stand zijn gekomen. De belangrijke bevindingen betreffen:

- Voorwaardencriterium: er is sprake van € 1,75 miljoen onrechtmatigheden met betrekking tot het naleven van de EU-aanbestedingsrichtlijnen.
- Begrotingscriterium: er is sprake van €4,67 miljoen onrechtmatigheden als gevolg van overschrijdingen van de lasten. Hiervan is het volledige bedrag als acceptabel aangemerkt, doordat deze binnen het bestaande gemeentelijke beleid passen.

Uit onze controle zijn geen bevindingen geconstateerd. De rechtmatigheidsverantwoording geeft een getrouw beeld.

De gemeente heeft een solide financiële positie met positieve resultaten in de afgelopen twee jaar. De financiële positie is de afgelopen jaren sterk verbeterd door incidentele baten. Het eigen vermogen en de reserves zijn ook dit jaar verder toegenomen, en het resultaat na bestemming over 2025 is ca. € 2,2 miljoen positief.

De begroting 2026-2028 laat vanaf 2027 een structureel tekort zien als gevolg van de voorgenomen korting op het Gemeentefonds. Dit vereist strategische keuzes. De solvabiliteit en schuldquote liggen ruim binnen de landelijke normen en het weerstandsvermogen kwalificeert als uitstekend. We bevelen aan om afwijkingen in incidentele en structurele resultaten te analyseren en tijdig maatregelen te nemen om toekomstige tekorten te voorkomen.

Wij hebben ervaren dat het controleproces over het algemeen goed is verlopen, waarbij op een prettige en constructieve wijze met de ambtelijke organisatie is samengewerkt. Op onderdelen zien wij nog mogelijkheden om het proces verder te verbeteren.

Daarbij merken wij dat het proces van de grondexploitaties moeizaam is verlopen, mede gezien het aantal wijzigingen en aanpassingen van de GREX gedurende de controle. Bij de SiSa-verantwoording is het proces dit jaar ook minder soepel verlopen, wat mede samenhangt met een gewijzigde wijze van controle vanuit ons met een aparte afdeling. De opgedane ervaringen en leerpunten nemen wij mee voor de verdere optimalisatie van dit proces. Daarnaast zitten er hier verbetermogelijkheden in de uniformering van de aanlevering.

In lijn met voorgaand jaar zullen wij deze aandachtspunten in de evaluatie met de organisatie van beide kanten bespreken, zodat wij de samenwerking en dienstverlening verder kunnen versterken en blijven verbeteren.

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Overige
onderwerpen

Bijlagen

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitvoering

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen (SiSa en Overzicht taakvelden).
- De overige gegevens.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 19 augustus 2025 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2025. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Overzicht toleranties

Vanaf het boekjaar 2025 is de materialiteit bij de uitvoering van onze controle voor fouten en onzekerheden 2% van de totale lasten exclusief dotaties aan de reserves. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol over boekjaar 2025.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten en onzekerheden	2% lasten exclusief toevoegingen reserves	€ 2.300.000
Rapporteringstolerantie	5% van de goedkeuringstolerantie	€ 115.000

2. Opdracht, scope en uitvoering

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Risico dat de Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen niet worden nageleefd om gunning aan een bevriende partij mogelijk te maken
- Waardering van de grondexploitaties;
- Doorbreking van AO/IB door het management;

Uitkomsten

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2025 een goedkeurende verklaring te verstrekken. De geconstateerde controleverschillen zijn gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening. Tevens zijn er onzekerheden met betrekking tot de prestatielevering van de Zorg in Natura (ZiN) uit hoofde van de Jeugdwet zijn beperkt en uit hoofde van de WMO € xxx.

De genoemde fouten en onzekerheden blijven binnen de goedkeuringstoleranties.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Wij merken op dat de jaarrekeningcontrole niet specifiek gericht is op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen. In onze managementletter hebben wij een aantal attentiepunten ten aanzien van de IT-omgeving opgenomen. De opvolging hiervan zullen we bij de controle van 2026 vaststellen.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Opdracht, scope en uitkomsten

Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole uw inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken. Deze bespreking komt ook voort uit de verplichte rapportage van de accountant over de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot frauderisico's in de controleverklaring.

Onderzoek wijst uit dat het grootste deel van de fraudegevallen door middel van een 'tip' aan het licht komt. Dit toont het belang aan van een fraudemeldpunt en een klokkenluidersregeling.

In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude en de naleving van wet- en regelgeving.

Op de volgende pagina's geven wij een nadere toelichting over de verplichting om in onze controleverklaring te rapporteren over fraude.

Frauderisico's en continuïteit

Onze controleverklaring over boekjaar 2025 bevat, gelijk aan voorgaande jaren, een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit.

Belangrijke bevindingen

Financiële positie

Overige onderwerpen

Bijlagen

2. Opdracht, scope en uitvoering

Frauderisico's

Het college dan wel het management bevindt zich in de positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Analyseren en beoordelen van, op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties, vaste activa en vorderingen en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten;
- Beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het college en de raad.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden. De transparantie over marktprijzen is niet in alle gevallen voldoende om te beoordelen en wordt frequent zaken gedaan met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Gemeente Teylingen heeft zelf werkzaamheden uitgevoerd om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben steekproefsgewijs een deel van deze werkzaamheden gecontroleerd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor inkopen die in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.

2. Opdracht, scope en uitvoering

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de controleverklaring hebben wij de continuïteitsveronderstelling beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Teylingen beschikt over een sluitende meerjarenbegroting. Tevens geven de financiële kengetallen, waaronder het weerstandsvermogen en de risicopositie, geen aanleiding tot twijfel over de mogelijkheid van de gemeente om haar activiteiten duurzaam voort te zetten.

De gemeente Teylingen kent een stabiele financiële positie, die ten opzichte van voorgaande jaren verder is versterkt. Tegelijkertijd blijft het van belang om aandacht te houden voor de betrouwbaarheid van ramingen en de beheersing van kosten binnen met name het sociaal domein, om deze positieve financiële positie ook op de langere termijn te borgen.

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Overige
onderwerpen

Bijlagen

3. Belangrijke bevindingen

3. Belangrijke bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Op 16 april 2025 zijn wijzigingen in het BBV en het BADO gepubliceerd. Als gevolg hiervan geldt vanaf begrotingsjaar 2025 een nieuwe verantwoordingsgrens voor rechtmatigheidsafwijkingen van 2% van de lasten (exclusief dotaties aan reserves). De gemeente Teylingen heeft haar financiële verordening hierop aangepast per 21 januari 2026.

Alle rechtmatigheidsafwijkingen die individueel en/of gezamenlijk de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens van € 2.320.305 overschrijden, zijn opgenomen en toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

Totaal conclusie rechtmatigheid

Het college heeft een overzicht opgesteld van de geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen. Wij hebben vastgesteld dat dit overzicht een getrouw beeld geeft.

De totale omvang van de rechtmatigheidsafwijkingen bedraagt € 6,42 miljoen en overschrijdt daarmee de vastgestelde verantwoordingsgrens. Van dit bedrag is € 4,67 miljoen door het college als acceptabel aangemerkt, op basis van door de raad vastgestelde afspraken.

(x € 1 miljoen)	Onrechtmatig	Acceptabel	Saldo
Overschrijdingen lasten programma's	4,67	4,67	-
Overschrijdingen kredieten	-	-	-
Overige begrotingsonrechtmatigheden	-	-	-
Bevindingen ten aanzien van het voorwaarden criterium	1,75	-	1,75
Bevindingen ten aanzien van het Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium	-	-	-
Totaal	6,42	4,67	1,75

3. Belangrijke bevindingen

Begrotingscriterium

U stelt als raad met de begroting de budgettaire kaders vast voor uitgaven, investeringen en mutaties in reserves. In de financiële verordening heeft u tevens vastgelegd hoe dient te worden omgegaan met begrotingsafwijkingen en welke onrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd.

Daarin is als uitgangspunt opgenomen dat onderschrijdingen van lasten of investeringskredieten en afwijkingen in baten als rechtmatig worden aangemerkt, mits deze tijdig via een tussenrapportage of afzonderlijk raadsbesluit zijn geautoriseerd of in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. In de praktijk betekent dit dat uitsluitend overschrijdingen van lasten als onrechtmatig worden aangemerkt.

Investeringskredieten

Bij de controle van de investeringskredieten hebben wij geconstateerd dat het in de praktijk lastig is om een eenduidige aansluiting te maken tussen de door de raad geautoriseerde kredieten en de financiële administratie. Dit hangt samen met personele wisselingen en het overdragen van dossiers, waardoor het totaaloverzicht van de lopende kredieten niet altijd volledig en actueel is.

Hoewel deze bevinding niet heeft geleid tot geconstateerde onrechtmatigheden, constateren wij dat de inrichting van de administratie en monitoring van kredieten voor verbetering vatbaar is. Met name de onderlinge aansluiting tussen besluitvorming, kredietbewaking en financiële verwerking kan worden versterkt.

Wij adviseren om de centrale vastlegging, aansluiting en periodieke

monitoring van de investeringskredieten te verbeteren, zodat de beheersing en transparantie rondom kredieten wordt vergroot en tijdig inzicht bestaat in de stand en uitputting van de kredieten.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de naleving van de voorwaarden die gelden voor financiële beheershandelingen. Deze voorwaarden zijn vastgelegd in externe en interne regelgeving en opgenomen in het door de raad vastgestelde normenkader. Het niet naleven van deze voorwaarden leidt tot een onrechtmatigheid, welke door het college dient te worden toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording indien de verantwoordingsgrens wordt overschreden.

Een belangrijk onderdeel van het voorwaardencriterium betreft de naleving van de (Europese) aanbestedingsregels. De toepassing van deze regelgeving is complex en blijkt in de praktijk niet altijd eenvoudig.

3. Belangrijke bevindingen

De gemeente heeft dit onderkend en onder andere een spendanalyse uitgevoerd. Uit onze beoordeling van de rechtmatigheid van inkopen blijkt dat bij meerdere overeenkomsten, met een gezamenlijke waarde van € 1,75 miljoen, niet de juiste aanbestedingsprocedure is gevolgd. Wij hebben de uitgevoerde gemeentelijke controlewerkzaamheden beoordeeld en onderschrijven de getrokken conclusies.

De grootste geconstateerde onrechtmatigheden betreffen:

- Bij straatreiniging en groenonderhoud zijn contracten na afloop doorgezet zonder heraanbesteding, waardoor € 831.025 in 2025 onrechtmatig is. Aanbestedingstrajecten zijn gestart; herstel wordt in 2026 verwacht.
- Voor beveiliging opvang Oekraïners is het Europees drempelbedrag (SAS-diensten) over 2023–2025 overschreden (€ 319.144 in 2025). Continuïteit gaf aanleiding tot voortzetting; aanbesteding loopt nog, waardoor ook in 2026 onrechtmatigheid resteert.
- Bij adviesdiensten centrumvisie Teylingen is de opdracht te laag geraamd, waardoor het drempelbedrag is overschreden (€ 186.865). De opdracht is in 2025 afgerond; geen vervolg in 2026.
- Bij schoonmaakdiensten is het drempelbedrag overschreden (€ 109.867). Contract is beëindigd, waardoor in 2026 geen onrechtmatigheid meer speelt.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)

Het college is verantwoordelijk voor effectieve maatregelen om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregelingen te voorkomen. Deze maatregelen maken deel uit van de interne beheersing ter borging van het voorwaarden criterium. Het college heeft beoordeeld in hoeverre het M&O-beleid wordt nageleefd en of de maatregelen effectief zijn; hierbij zijn geen aandachtspunten geconstateerd.

3. Belangrijke bevindingen

Grondexploitaties

Ten opzichte van 31 december 2024 is de boekwaarde van de post grondexploitaties gewijzigd van € 4,7 miljoen naar € 6,4 miljoen. De wijziging van de boekwaarde gedurende 2025 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2025
Boekwaarde per 1 januari	4.699
Investerings	2.385
Grondverkoop	1.107
Tussentijdse winstneming / afgesloten projecten	365
Mutatie verliesvoorziening	-86
Boekwaarde per 31 december	6.427

Waardering inclusief specifieke projectrisico's

De grondexploitaties van de gemeente ontwikkelen zich in lijn met de verwachtingen. De grondexploitatie Bloementuin bevindt zich in de afrondende fase en zal naar verwachting in 2026 worden afgesloten met een beperkt positief resultaat. Daarentegen bevinden de grondexploitaties Nieuw Boekhorst en Langeveld zich nog in de ontwikkelfase, waarbij sprake is van oplopende investeringen en een toenemende boekwaarde.

Voor Langeveld is sprake van een verwacht negatief resultaat, waarvoor een verliesvoorziening is gevormd. De uiteindelijke financiële uitkomsten van zowel Langeveld als Nieuw Boekhorst zijn echter nog in belangrijke mate afhankelijk van de verdere voortgang van de projecten, de ontwikkeling van kosten en opbrengsten en externe factoren zoals marktomstandigheden en regelgeving. Hierdoor kennen deze projecten een relatief hoger risicoprofiel en blijven de geraamde eindresultaten onderhevig aan schattingonzekerheden.

Hierna hebben wij een overzicht opgenomen van de grondexploitaties en een nadere toelichting gegeven op de belangrijkste ontwikkelingen per project.

(x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2025	Nog te realiseren kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Verwacht resultaat
Bloementuin	-	-	-	-
Nieuw Boekhorst	3.869	6.710	11.675	1.096
Langeveld	3.081	5.383	7.941	-523
Totaal	6.950	12.093	19.616	573

Bloementuin

De grondexploitatie Bloementuin bevindt zich in de afrondende fase. In 2025 zijn de belangrijkste opbrengsten gerealiseerd en resteert nog een beperkte afronding van werkzaamheden. Bij afsluiting (voorzien in 2026) wordt een positief resultaat verwacht door de laatste winstneming. Het resterende financiële risico is beperkt en heeft met name betrekking op de afrondingskosten.

3. Belangrijke bevindingen

Nieuw Boekhorst

De Visie Nieuw Boekhorst is medio 2022 door de gemeenteraad van Teylingen vastgesteld. Het plangebied ligt aan de noordwestzijde van Voorhout en voorziet in de ontwikkeling van woningen, maatschappelijke voorzieningen en bijbehorende openbare ruimte. De gemeente is één van de grondeigenaren en vervult daarnaast een actieve en faciliterende rol richting marktpartijen.

De financiële vooruitzichten van het project zijn positief. Voor het actieve deel van de grondexploitatie bedraagt de boekwaarde ultimo 2025 circa € 3,9 miljoen negatief, waarna op basis van nog te realiseren kosten en opbrengsten een eindwaarde van circa € 1,1 miljoen positief wordt verwacht per ultimo 2032. Voor het faciliterende deel wordt een vergelijkbaar beeld zichtbaar, met een beperkte boekwaarde ultimo 2025 en een verwachte positieve eindwaarde van circa € 1,2 miljoen in 2032. In totaal resulteert dit in een verwachte positieve eindwaarde van circa € 2,3 miljoen, wat het economische potentieel van de ontwikkeling onderstreept.

De financiële uitkomst van Nieuw Boekhorst is in belangrijke mate afhankelijk van toekomstige grondopbrengsten en bijdragen van ontwikkelaars. Hierbij geldt dat een groot deel van de opbrengsten naar verwachting in de komende jaren wordt gerealiseerd, passend bij de huidige fase van het project.

Er zijn enkele aandachtspunten die hierop van invloed kunnen zijn, zoals de ontwikkeling van grondprijzen en woningbouwprogrammering, mogelijke extra plankosten als gevolg van stikstofproblematiek en andere regelgeving, en eventuele vertragingen in de uitvoering door juridische en planologische procedures. Deze factoren kunnen leiden tot bijstellingen in de exploitatie of tot verschuivingen in de fasering van kasstromen.

3. Belangrijke bevindingen

Langeveld

De locatie Langeveld in Sassenheim is in 1995 aangekocht voor woningbouw en in 2023 volledig bestemd voor een gemengd woningbouwprogramma. De ontwikkeling heeft recent verdere stappen gezet in samenwerking met Stek en is onderdeel van de pilot 'parallel plannen' gericht op versnelling. Op basis van het huidige schetsontwerp wordt uitgegaan van ruim 150 woningen.

De grondexploitatie laat een oplopende boekwaarde zien tot circa € 3,1 miljoen ultimo 2025, passend bij de voorbereidingsfase. Op basis van de huidige inzichten wordt toegewerkt naar een beperkte negatieve eindwaarde van circa € 0,5 miljoen in 2029 waarvoor een verliesvoorziening is gevormd. Dit betekent dat het verwachte verlies reeds is verwerkt in de jaarrekening.

Doordat de herontwikkeling van Langeveld zich nog in een relatief vroeg stadium bevindt kent het project nog onzekerheden ten aanzien van:

- de verdere ontwikkeling van kosten (o.a. bouw- en infrastructuurkosten);
- de fasering van uitgifte en daarmee het tempo waarin opbrengsten worden gerealiseerd;
- mogelijke bijstellingen van het woningbouwprogramma.

Deze factoren kunnen ertoe leiden dat de reeds gevormde verliesvoorziening ontoereikend blijkt, waardoor aanvullende dotaties in de toekomst noodzakelijk kunnen zijn of dat het resultaat nog verbeterd.

3. Belangrijke bevindingen

Sociaal Domein

De gemeente voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	ISD Bollenstreek (ISD)	Werkelijke lasten
Jeugdwet	Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland: (SOZ HR)	Werkelijke lasten
WMO	ISD Bollenstreek	Werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank (SVB)	Werkelijke lasten

ISD Bollenstreek en Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland

Voor de controle maken wij gebruik van de verantwoordingen en controleverklaringen van de ISD Bollenstreek (hierna: ISD) en de Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (hierna: SOZ). Om ervoor te zorgen dat de accountants van zowel de ISD als de SOZ de juiste werkzaamheden uitvoeren ten behoeve van de gemeente Teylingen,

hebben wij hen voorafgaand instructies verstrekt. Gedurende het controleproces stemmen wij regelmatig de voortgang met deze accountants af.

Na afronding van hun werkzaamheden beoordelen wij de uitgevoerde controlewerkzaamheden via een review van het dossier. Op basis hiervan stellen wij vast of de werkzaamheden op het vereiste niveau zijn uitgevoerd.

Wij hebben de definitieve verantwoordingen en controleverklaringen van de SOZ en ISD nog niet ontvangen.

Onzekerheden sociaal domein

Onzekerheden	Omvang 2025	Omvang 2024
Prestatielevering jeugd	n.b.	n.b.
Prestatielevering WMO	n.b.	n.b.
Prestatielevering PGB	n.b.	n.b.
Totaal onzekerheden	n.b.	n.b.

3. Belangrijke bevindingen

Voorziening pensioenaanspraken politieke ambtsdragers (APPA)

Vanaf 1 januari 2028 worden de pensioenen van politieke ambtsdragers (zoals wethouders) overgedragen aan het ABP in het kader van de Wet toekomst pensioenen (Wtp). Uit onderzoek van BZK, VNG, IPO en de Unie van Waterschappen blijkt dat de benodigde overdrachtswaarde per 1 januari 2025 gemiddeld 10–20% hoger ligt dan de huidige voorzieningen.

Over de impact op de jaarrekening 2025 heeft de Commissie BBV hierover de volgende uitspraak gepubliceerd:

- Gemeenten die hebben deelgenomen aan het onderzoek moeten per 31 december 2025 de voorziening en eventuele kapitaalverzekeringen aanpassen aan de prognose van het benodigd vermogen (op basis van inkoop Wtp bij ABP).
- Voor gemeenten die niet hebben deelgenomen aan het onderzoek geldt dat zij deze berekening zelf, op vergelijkbare wijze, dienen te onderbouwen.

De gemeente Teylingen heeft deelgenomen aan het onderzoek van Montae & Partners. Bij de uitvoering hiervan is echter onjuiste data aangeleverd, waardoor geen bruikbare onderzoeksresultaten beschikbaar zijn gekomen. Om toch te kunnen voldoen aan de BBV-richtlijnen heeft de gemeente een aanvullende actuariële berekening laten opstellen.

Bij deze actualisatie heeft de actuaris, op basis van beschikbare en vergelijkbare parameters, de overdrachtswaarde bepaald. Hierbij moet worden opgemerkt dat de exacte rekengrondslagen van het ABP niet openbaar zijn, waardoor deze niet volledig konden worden meegenomen.

Op basis van onze werkzaamheden zien wij hierin echter geen verhoogd risico voor de waardering van de voorziening in de jaarrekening.

De voorziening per 31 december 2025 bedraagt € 3.55 miljoen. Op basis van de oude systematiek, waarbij de uitvoering van de pensioenregeling nog bij de gemeente ligt, zou de voorziening circa € 2,80 miljoen bedragen. De impact van de overgang naar het ABP bedraagt daarmee circa € 0,75 miljoen, het restant heeft betrekking op andere mutaties.

Conclusie

De gemeente heeft de voorziening wel aangepast conform de BBV-uitspraak.

De gemeente heeft de aanpassing in de voorziening niet opgenomen in een begrotingswijziging. Hierdoor is er sprake van een acceptabele begrotingsoverschrijding van ca. € 0,75 miljoen voor de rechtmatigheidsverantwoording.

3. Belangrijke bevindingen

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening. Voor de accountantscontrole onderzoeken wij, in lijn met de Nederlandse Standaard 720, het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Verbonden partijen

Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van gemeente Teylingen. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen.
- Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Op de volgende pagina zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

	Element jaarverslag	Onze waarneming
T	Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat in materiële zin de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en artikel 26 BBV.
T	Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
T	Overeenstemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemt met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
G	Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en van voldoende kwaliteit. Daarnaast is een afzonderlijke paragraaf Open Overheid opgenomen, in lijn met het advies van de Commissie BBV om hier vooruitlopend op de voorgenomen wijziging van het BBV separaat aandacht aan te besteden.
T	Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse van het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.

Voor verbetering vatbaar

Toereikend

Good practice

3. Belangrijke bevindingen

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2025 geen wijzigingen voorgedaan.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2025 niet strijdig zijn met de WNT en dat de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisaties c.q. nevenactiviteiten hebben die onder de WNT vallen) geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant.

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Overige
onderwerpen

Bijlagen

4. Financiële positie

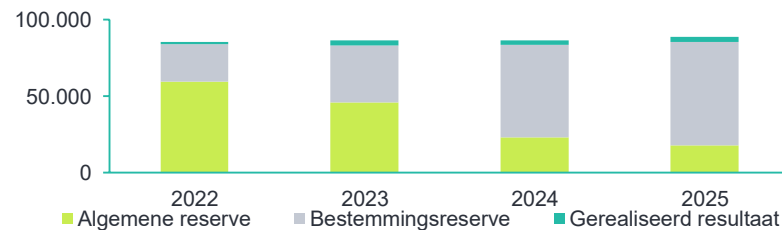

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2025 volgens de jaarrekening € 88,6 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves ter hoogte van € 88,6 miljoen is € 17,7 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar significant gedaald.

Deze daling is voor het grootste deel te verklaren doordat er in het boekjaar 8,8 miljoen is gestort in de dekkingsreserve uitvoeringsplannen centrumvisie.

Analyse van het resultaat

Het resultaat vóór mutaties in de reserves over 2025 bedraagt € 2,2 miljoen voordelig, terwijl in de gewijzigde begroting nog werd uitgegaan van een nadeel van € 2,0 miljoen. Daarmee is het resultaat € 4,2 miljoen voordeliger uitgekomen dan begroot. Na mutaties in de reserves resteert een voordelig resultaat van € 3,2 miljoen, wat € 2,8 miljoen gunstiger is dan voorzien.

De afwijking ten opzichte van de begroting kunnen als volgt worden verklaard:

Programma 1 – Samenleven

Binnen programma Samenleven is sprake van een voordelig resultaat van circa € 1,2 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere lasten binnen de Wmo, waaronder begeleiding en dagbesteding, alsmede lagere uitgaven voor beschermd wonen. Hier staan lagere baten tegenover, onder meer door lagere rijksbijdragen voor opvang en statushouders. Het voordeel is grotendeels het gevolg van lagere realisatie van zorgkosten en heeft een overwegend incidenteel karakter.

Programma 2 – Leefomgeving

Programma Leefomgeving laat een voordelig resultaat zien van circa € 1,4 miljoen. De lasten liggen weliswaar aanzienlijk hoger dan begroot, maar worden ruimschoots gecompenseerd door hogere baten. De belangrijkste afwijkingen hangen samen met ruimtelijke ontwikkelingen, milieubeheer en hogere opbrengsten uit bouwleges en subsidies. Het voordeel is voor een belangrijk deel projectmatig en administratief van aard en daarmee incidenteel.

Programma 3 – Bedrijvigheid

Binnen programma Bedrijvigheid vallen de lasten circa € 0,5 miljoen lager uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door vertraging in projecten en het doorschuiven van budgetten naar latere jaren. Het voordeel betreft daarmee een temporiseringsverschil en is niet structureel.

Financiële positie

Opdracht, scope
en uitkomstenBelangrijke
bevindingenFinanciële
positieOverige
onderwerpen

Bijlagen

Programma 4 – Bestuur en ondersteuning

Programma Bestuur en ondersteuning kent een lichte nadelige afwijking van circa € 0,2 miljoen. Dit wordt voornamelijk verklaard door een hogere dotatie aan de pensioenvoorziening voor voormalige bestuurders. De impact op het totaalresultaat is beperkt en deels incidenteel van aard.

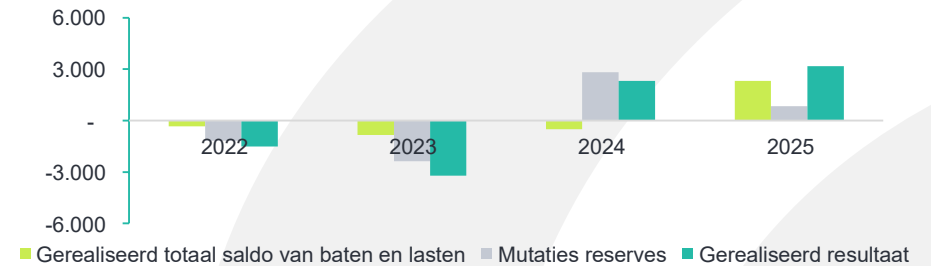
Algemene dekkingsmiddelen en overhead

De algemene dekkingsmiddelen en overhead dragen circa € 0,9 miljoen positief bij aan het resultaat. Dit komt met name door lagere lasten binnen de bedrijfsvoering, zoals een lagere bijdrage aan HLTsamen en minder inzet van inhuur, aangevuld met enkele meevallers aan de batenkant. Ook deze afwijking heeft deels een incidenteel karakter.

Wij adviseren u om structureel te analyseren waarom afwijkingen pas bij de jaarrekening zichtbaar worden, zodat voordelen in de toekomst eerder kunnen worden gesignaleerd en gerapporteerd.

In het samenvattend beeld wordt in hoofdlijnen een toelichting op de afwijkingen gegeven. In de toelichting op de programma's wordt een verder gedetailleerde verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2025 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken.

Resultaatontwikkeling 2022-2025 (x € 1.000)

Financiële positie

Ontwikkeling financiële resultaten

Vanaf 2026 vindt er een korting plaats op de uitkering van het Gemeentefonds. Op basis van de laatste ramingen vanuit het rijk zal het zwaartepunt daarvan in 2028 komen te liggen. Daarmee dreigt een groot financieel tekort voor Nederlandse gemeenten. Het dwingt gemeenten tot moeilijke keuzes: vasthouden aan bestaande taken en voorzieningen of ingrijpende hervormingen doorvoeren.

Structureel vs. incidenteel resultaat

Op 19 december 2024 is de notitie structurele baten en lasten van de commissie BBV gepubliceerd. Nieuw hierin is de mogelijkheid om het surplus van de algemene reserve in te zetten als (structurele) bate in de begroting. Dit surplus is het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan een gemeente met ingang van 1 januari 2024 jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft. De inzet van het surplus algemene reserve (= vrije reserve) wordt door dit gebruik als structurele bate bestempeld en is daarmee ook een uitzondering op de regel dat reservemutaties incidenteel zijn. Het weerstandsvermogen moet naar het oordeel van de toezichthouder voldoende zijn.

De begroting 2026-2029 laat het volgende beeld zien:

(x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Structureel resultaat	339	(451)	(868)	(1.459)
Incidenteel resultaat	(140)	-	-	-
	199	(451)	(868)	(1.459)

De begrote resultaten laten vanaf 2027 een structureel tekort zien. In de begroting voor 2026 heeft Teylingen geen gebruik gemaakt van de overschotten in de algemene reserve om de tekorten te dekken.

Om als gemeenteraad de financiële impact van keuzes te kunnen bepalen is inzicht in structurele en incidentele resultaten van groot belang.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen in meerjarenperspectief

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien.

Uit de combinatie van de kengetallen ontstaat een beeld van de financiële positie van de gemeente Teylingen. Daarbij kan tevens inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaken zijn van een sterke dan wel minder sterke financiële positie. De kengetallen geven, mede in

relatie tot landelijke benchmarks, inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie, zij het met de gebruikelijke beperkingen van dergelijke indicatoren.

Op basis van onze analyse constateren wij dat de financiële positie van de gemeente Teylingen in 2025 als solide kan worden gekwalificeerd. De gemeente sluit het jaar 2025 af met een positief resultaat van € 2,2. Tegelijkertijd is sprake van externe onzekerheden en structurele druk, met name vanuit het sociaal domein (jeugdhulp en Wmo) en de toekomstige ontwikkeling van de Rijksbijdragen, zoals ook blijkt uit de meerjarenbegroting 2026-2029.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

Kengetal	Gemeente						Landelijk	
	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2025*	2026*
Netto schuldquote	13,0	13,1	68,4	69	69,5	65,8	57,3	63,3
Netto schuldquote gecorrigeerd	1,1	1,5	56,8	57,4	57,9	54,5	52,4	58,0
Solvabiliteit	54,7	55,4	43,5	43,2	42,6	42,3	35,8	34,7
Grondexploitaties	4,2	5,4	5,5	5,5	5,6	5,5	5,1	5,2
Woonlasten	111,3	111,9	107,8	107,8	107,8	107,8	100,5	100,1
Structurele exploitatieruimte	2,4	3,5	0,2	(0,4)	(0,8)	(1,3)	1,3	0,7

* Op basis van begroting.

Financiële positie

Wanneer gekeken wordt naar de afzonderlijke kengetallen en hun ontwikkeling, ontstaat het volgende beeld.

Schuldquote

De schuldquote is licht gestegen ten opzichte van 2024. Dit kengetal geeft de verhouding weer tussen de schuldenlast en de eigen middelen en daarmee de druk van rente en aflossingen op de exploitatie. De schuldquote van de gemeente Teylingen blijft ruim onder de signaleringswaarden en duidt op een gezonde schuldpositie.

De verbetering hangt samen met het positieve resultaat over 2025 en de lagere feitelijke schuldenlast dan begroot. Uit de programmabegroting 2026–2029 blijkt echter dat de schuldquote zich in de komende jaren ongunstig zal ontwikkelen, waardoor blijvende aandacht voor de schuldpositie noodzakelijk is.

Solvabiliteit

De solvabiliteit ontwikkelt zich positief en blijft naar verwachting binnen een bandbreedte die als solide kan worden aangemerkt. Dit kengetal geeft inzicht in de verhouding tussen eigen vermogen en totaal vermogen. In combinatie met de positieve resultaten en het toevoegen van middelen aan de algemene reserve in 2025, is sprake van een robuuste financieringspositie. Tegelijkertijd geldt dat de ontwikkeling van investeringen en toekomstige opgaven deze positie onder druk kunnen zetten.

Woonlasten

Het kengetal woonlasten laat de lastendruk in de gemeente Teylingen ten opzichte van het landelijk gemiddelde zien. Geconstateerd kan worden dat dit het gemeentelijke kengetal in 2025 hoger ligt dan het landelijke (begrote) gemiddelde.

structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is in 2025 duidelijk positief, hetgeen aansluit bij het gerealiseerde structurele overschot. In de meerjarenbegroting 2026-2029 neemt deze ruimte af en staat deze onder druk door onder meer ontwikkelingen binnen het sociaal domein, indexaties en onzekerheden rondom het gemeentefonds.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf “Weerstandsvermogen en risicobeheersing” in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente Teylingen. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met zowel de kans van optreden als de financiële impact, wordt bepaald welk bedrag benodigd is om deze risico's op te vangen.

Door de toevoegingen aan de bestemmingsreserve in 2025 is het saldo van de algemene reserve per 31 december 2025 gedaald. In combinatie met de aanzienlijke afname van het aantal risico's heeft dit geleid tot een verbetering van de weerstandsratio ten opzichte van zowel de programmarekening 2024 als de (primitieve) begroting 2025.

	2023	2024	2025
Weerstandscapaciteit	56.652	31.321	26.534
Risico's	6.742	6.778	4.211
Weerstandsratio	8,4	4,6	6,3

De belangrijkste door de gemeente geïdentificeerde risico's betreffen:

- Sociaal domein: onzekerheid in zorgkosten (met name jeugdzorg) en lagere voorspelbaarheid (€ 0,8 mln)
- Verbonden partijen: risico op financiële doorwerking van tekorten (€ 2,1 mln)
- Informatieveiligheid: risico op cyberincidenten en verstoring dienstverlening (€ 0,5 mln)
- Leningen en garanties: risico op niet-nakoming door derden (€ 0,4 mln)
- Prijsontwikkelingen: onzekerheid door inflatie en kostenstijgingen (€ 0,3 mln)
- Leefomgeving/klimaat: risico op extra investeringen kapitaalgoederen (€ 0,2 mln)

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Overige
onderwerpen

Bijlagen

5. Overige onderwerpen

5. Overige onderwerpen

Bijdrage accountant inwerkprogramma nieuwe gemeenteraad

In maart 2026 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Met het oog op de samenstelling van een nieuwe raad dragen wij als accountant graag bij aan een goede en zorgvuldige start van de nieuwe raadsperiode.

Wij stellen ons beschikbaar om onderdeel te zijn van het inwerkprogramma voor nieuwe raadsleden. Zo kunnen wij onder meer een workshop verzorgen over het lezen en duiden van de jaarrekening vanuit financieel perspectief en toelichten hoe de accountant de raad ondersteunt in haar kaderstellende en controlerende rol. Hiermee willen wij bijdragen aan het vergroten van de financiële inzichtelijkheid en het versterken van de positie van de raad als toezichthouder.

Indien gewenst stemmen wij graag met de griffie af hoe wij dit het beste kunnen vormgeven binnen het totale inwerkprogramma.

Handreiking kapitaalgoederen: onmisbaar voor toekomstbestendig gemeentelijk vastgoed

De maatschappelijke waarde van gemeentelijk vastgoed is enorm: het biedt ruimte voor onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting. Veel gemeenten staan voor het onderhoud en de mogelijk verplichte verduurzaming in de toekomst voor forse (financiële) uitdagingen. Inzicht in de lange termijn investeringen die nodig zijn om gebouwen duurzaam, veilig en betaalbaar te houden is hierbij essentieel.

Zeker nu de eisen rondom duurzaamheid steeds strenger worden en

gemeenten voor grote financiële en maatschappelijke opgaven staan. Wij adviseren u om de toekomstige (financiële) noodzakelijke investeringen in kaart te brengen.

De handreiking kapitaalgoederen van Bouwstenen voor Sociaal biedt een praktisch format en heldere toelichting om het gemeentelijk vastgoed structureel in beeld te brengen. Bouwstenen voor Sociaal is een platform voor maatschappelijk vastgoed. Samen met mensen uit het veld denken zij na over ontwikkelingen binnen dit maatschappelijke vastgoed. Eén van de thema's waar Bouwstenen aandacht aan schenkt is de 'grip op toekomstige investeringen' en de verduurzamingsopgave. Bouwstenen heeft Baker Tilly gevraagd om vanuit ons vakgebied mee te helpen met de handreiking kapitaalgoederen.

De handreiking kapitaalgoederen geeft houvast om eenvoudiger te sturen op doelen, kosten en duurzaamheid en daarnaast om verrassingen in de begroting te voorkomen. Deze handreiking is onder andere opgesteld met het doel de investeringsopgave tussen gemeenten vergelijkbaar te maken door te rapporteren via een vaste structuur. Door het toepassen van deze handreiking kunt u niet alleen beter onderbouwde keuzes maken, maar ook ervaringen met andere gemeenten uitwisselen en van elkaar leren. De handreiking is te vinden op de website van Bouwstenen voor Sociaal: [Handreiking Kapitaalgoederen](#).

5. Overige onderwerpen

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Hierbij bevestigen wij dat wij geen geschenk en/of een persoonlijke uiting van gastvrijheid van uw gemeente hebben ontvangen met een waarde van meer dan honderd euro.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten
- In- en extern kwaliteitsonderzoek

- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel

Op deze controleopdracht zijn geen aanvullende maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

5. Overige onderwerpen

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2025 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 8 van dit verslag.

Samenwerking met interne accountantsdienst / andere accountants

Voor de jaarrekening van de gemeente Teylingen maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties.

De samenwerking met de accountants van de ISD Bollenstreek en de Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (SOZ) ten aanzien van het sociaal domein en BS Noordwijk voor de belastingen zijn van significant belang in het kader van de jaarrekeningcontrole. Wij hebben bij de accountants auditinstructies verstrekt.

Inschakeling van interne / externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie. Daarnaast hebben wij geen specifieke schriftelijke bevestigingen verzocht.

Bestuurlijke
samenvatting

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Overige
onderwerpen

Bijlagen

Bijlagen

Bijlage A: SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2025 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2026 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingenonderwijsvertragingen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	

Bijlage A: SiSa-bijlage

Opdracht, scope en uitkomsten	Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	G10A	Wet inburgering 2021_ Totaal 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2025	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	G13A	Onderwijsroute_ totalen 2024	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belangrijke bevindingen	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	H26B	Regeling specifieke uitkering randvoorwaardelijke functies jeugdhulp (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Financiële positie	Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
	Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	
Overige onderwerpen					
Bijlagen					

Bijlage A: SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
J17	Realisatiestimulans	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):			Goedkeurend	
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:			Goedkeurend	

Opdracht, scope
en uitkomstenBelangrijke
bevindingenFinanciële
positieOverige
onderwerpen

Bijlagen

Bijlage B: Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 2% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Overzicht ongecorrigeerde fouten en onzekerheden

Aard van de controleverschillen	Fout of onzekerheid	Omvang van de controleverschillen (x € 1.000)
....		
Prestatielevering jeugd		
Prestatielevering WMO		
Prestatielevering PGB		
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen		
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening		
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen		

Opdracht, scope
en uitkomsten

Belangrijke
bevindingen

Financiële
positie

Overige
onderwerpen

Bijlagen

Contact

Robert Buitenhuis RA
Partner Audit

Nick van den Berg RA
Manager Audit

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) B.V.
Churchillplein 5D
2517 JW Den Haag

Baker Tilly (Netherlands) B.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) B.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

